

Gündüz Vassaf liseyi Robert Kolej’de tamamladıktan sonra aldığı futbol bursuyla psikoloji eğitimi gördüğü George Washington Üniversitesi’nden mezun oldu. Gençliğinde ABD’de akıl hastanesi gardiyanlığından TRT’de radyo spikerliğine kadar çeşitli işlerde çalıştı. Hacettepe Üniversitesi’nden Psikoloji doktorasını aldıktan sonra, uzun süre Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi’nde öğrencilere psikolojik danışmanlık yaptı. Sonradan pişman olacağı, Türkiye’nin ilk zekâ testini geliştirdi. Uzun yıllar bu testlerin bir tür zekâ katliamı olduğuna dikkat çekti. Uluslararası Psikologlar Konseyi yönetim kurulu üyeliğine seçildi, Union of Psychological Science Barış Komitesi kurucu üyesi oldu, American Psychological Association Community Psychology bölümünün Avrupa ve Ortadoğu koordinatörlüğünde görev aldı.

12 Eylül askeri darbesinden sonra öğretim üyeliği yaptığı Boğaziçi Üniversitesi’nden istifa etti. Türkiye’de Psikologlar Derneği’nin kurucu üyelerinden olmasının yanı sıra 12 Eylül’e kadar Uluslararası Af Örgütü’nün İstanbul Şubesi başkanlığında, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) yönetim kurulunda yer aldı. O tarihten sonra Kassel, Marburg ve Bremen Üniversitelerinde öğretim üyesi, Kanada McGill Üniversitesi Center for Developing Area Studies’de “konuk” akademisyen, Amsterdam’da Averroes Stichting’de klinik psikolog, Viyana’da Institute für Höhere Studium ve Avrupa Bilim Vakfı’nda da konuk araştırmacı olarak çalıştı. Kurulduğu günden bu yana *Radikal* gazetesinde “Uçmaktade” başlıklı köşe yazılarıyla 17 yıl boyunca yer aldı.

Kitapları: *Zekâ ve Zekâ Testleri Nedir? Ne değildir?* (Ankara Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi Yayınları, 1977); *Daha Sesimizi Duyurmadık: Avrupa’da Türk İşçi Çocukları* (Belge Yayınları 1983; İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2002); *Cehenneme Övgü* (Ayrıntı, 1992; İletişim, 1999); *Cennetin Dibi* (Ayrıntı, 1996; İletişim, 1999); *Annem Belkıs* (İletişim, 2000); *40 Yıl Önce 40 Yıl Sonra Amerika-Rusya* (İletişim, 2006); *Tarihi Yargılıyorum* (İletişim, 2007); *Türkiye Sen Kimsin?* (İletişim, 2008); *Leventnâme* (Heyamola, 2009); *Kimliğimi Kaybettim Hükümsüzdür* (İletişim, 2010); *Mostari: Bir Köprü Bekçisinin Günlüğü* (YKY, 2013); *Medeniyet, Kültür, Sanat* (İletişim, 2014); *İstanbul’da Kedi* (YKY, 2014) **Hazırlayan:** *Özgürleşmenin Sorunları: Mehmet Ali Aybar Sempozyumları* (Tarih Vakfı Yayınları, 2003); *Belkıs Halim Vassaf’ın defterinden: Dumezil’in Sosyoloji Dersi Notları* (Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2009) **Çeviri:** *Guantanamo’dan Şiirler* (Der. Marc Falkoff, Bilgin Adalı ile birlikte, YKY, 2008)

GÜNDÜZ VASSAF

Boğaziçi'nde Balık

öykü

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4418
Edebiyat - 1244

Boğaziçi'nde Balık / Gündüz Vassaf

Kitap editörü: Fahri Güllüoğlu
Düzeltili: Filiz Özkan

Kitap tasarımı: Ersu Pekin

Baskı: Mas Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Haziran 2015
ISBN 978-975-08-3247-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Teşekkür

Tolga Bermek
Hediye Cangökçe
Raşit Çavaş
Zeynep Irgat
Ali Konyalı
Lyvia Morgan
Mehmet Nâzım
Ersu Pekin
Emine Uşaklıgil
Mesut Varlık
Doğan Morgan Vassaf

Resimleriyle katılan dostlar

Oktay Anılanmert
Ali Arif Ersen
Mehmet Güteryüz
Balkan Naci İslimyeli
Komet
Argun Okumuşoğlu
Şiir Özbilge

Meçhul balıklara

“İnsan başka türleri yok ederken bindiği dalı kesiyor”

Paul Ehrlich

İçindekiler

15	I.	İstanbul'un Sesi
25	II.	Uçmakdere Balıkları
79	III.	Kendi Kentime Ağıt
85	IV.	Boğazı Küreselleştiren Reklamcı
103	V.	Boğaz Dörtlüsü
111	VI.	Kız Kulesi'nde Batık Gemi
127	VII.	İstanbul Surları
133	VIII.	Argonotlar Akıntı Burnu'nda
147	IX.	Biz!
151	X.	Keçileri Kaçırarak
173	XI.	Hırs
177	XII.	Balıklara Bakarken
185	XIII.	Sonsöz Yerine

İSTANBUL'UN SESİ

Sıradan ölümlüler
Tanrılarla kaynaştığında
Zeus torunları
Byzantium derlerdi bana
Türkler Rumca adım İstin Poli hayranı
Yunanlar Romalı Konstantin'de ısrarcı

Nova Roma'dan İslambol'a
El Farruk'tan Miklagrat'a
İsim üstüne isim taktılar bana
Günümüzde gayretleri
Beni doğu batı arasında görmeleri
Bırakın lafları, atın yaftaları
Bana bakın.

Gerek yok haritaya rehber.
Her kent gibiyim sonsuzluğumda
Her kentten farklıyım
Sırdaş olun yollarımla
Ne yöne mi?
Düşüverin kedilerimin peşine
Size öyle yerler gösterir
Öyle insanlarla tanıştırlar ki
Ben bilmem gizlediklerini
Onlar kentin en kıdemli sakinleri

Katmanlar beldesiyim
Pusulatsız gidilen
Güvenin bana
Bırakın kendinizi
Salıverin, gitsin benliğiniz
Ama ayrılırken
Götürdüğünüze bakın derim
Nereye giderseniz gidin
Aşklarım, özlemlerim
Suçlarımla ihtiraslarım
Toprağınıza gebedir

Kimi şehir göz kamaştırır
Kaprislere hitap eder, arzuları kışkırtır
Kimi tepeden bakar.
Kimi softadır
Şehirler bilirim karnaval gibi sergilenen
Şehirler bilirim, yedi düvele meydan okumuş
İmparatorluklar doğurdum
İmparatorluk şehri değilim
Boyun eğdirtmez
Fethin gücünü yüceltmez abidelerim

Fethedildim
Yağmalandım
Nice donanma demir attı sularımda
Gelen giden bayrak dikti topraklarıma
Bayrağım yok
Dinim yok
Sadakat aramayın bende
Biri gider, öteki gelir
Ben kalırım

Karşı kıyıma körler ülkesi dendi
Venedik dükası
Haçlı seferlerin başında geldi
Yüzünün önünde elini göremezdi
Aşya'dan kızıl elma peşindekiler
Paradan gözü dönüp göremeyenler
Beni kendilerine benzetemediler

Tarihin med-cezirinde
Gözlerim benden kopanları kollar
Zulüm gördüm
Zalimler barındı konaklarımda
Suskunluğumda
Gurbet acısı

Küllerimde kıvılcım aramasın beni hüznü bulanlar
Kapımda kalmasın meçhulden korkanlar
Sahipsiz bir evim her gelene
Kimi korur kimi kirletir beni
Eski bir parayım
Bilenlere değerli
Geçmişimde geleceği görenlere ilham
Engelim gelecekle yetinenlere

Asırların sabrıyla yaşadım değişimi
Haliç kıyılarından bakın yedi tepeme
Göreceksiniz zaman beni korudu
Sizden tek istediđim de bu